

I

Dewayne Michaels zat op de tweede rij van de collegezaal en keek met wat naar hij hoopte voor belangstelling kon doorgaan naar de hoogleraar. Zijn oogleden waren zo zwaar dat het wel leek of er stukken lood in genaaid waren. Zijn hoofd bonkte bij iedere hartslag en in zijn mond had hij een smaak alsof er iets in was doodgegaan. Hij was te laat geweest – de hele zaal had al vol gezeten, op één plek na. Tweede rij in het midden, pal voor de lessenaar. Heel fijn.

Dewayne studeerde elektronica. Dit bijvak had hij gekozen om dezelfde reden waarom studenten van de technische faculteit dat al drie decennia deden: het was een inkoppertje. ‘Engelse literatuur – een humanistisch perspectief’ was altijd een college geweest dat je op je sloffen haalde, bijna zonder een boek open te slaan. De hoogleraar die normaal gesproken het college gaf, een fossiel dat Mayhew heette, sprak nasaal als een hypnotiseur en neuzelde maar door, zonder ooit van zijn veertig jaar oude aantekeningen op te kijken. Zijn stem leek erop berekend mensen in slaap te brengen. De sukkel gaf ieder jaar hetzelfde tentamen, waarvan exemplaren in de hele studentenflat te vinden waren. Wat een pech dus dat het college uitgerekend dit semester door een zekere dr. Torrance Hamilton gegeven werd. Dat was zo’n beetje hetzelfde als wanneer Eric Clapton op het schoolbal kwam spelen, als je zag hoe iedereen voor hem door het stof kroop.

Dewayne ging verzitten. Hij had nu al een houten kont van die koude kunststof zitting. Hij keek naar links en naar rechts. Waar hij maar keek zaten studenten, voor het merendeel ouderejaars, aantekeningen te typen en bandopnames te maken. Iedereen hing aan de lippen van de hoogleraar. Het was voor het eerst dat de hele zaal vol zat. En geen technisch student te bekennen.

Wat een tegenvaller.

Dewayne bedacht dat hij nog een week had om het vak te laten vallen. Maar hij had de studiepunten nodig, en er was natuurlijk kans dat professor Hamilton niet al te streng nakeek. Al die studenten kwamen toch zeker niet op zaterdagochtend opdruven als ze dachten dat ze en masse zouden zakken?

Intussen vond Dewayne dat hij, zo middenvoor, maar beter zijn best kon doen om wakker uit zijn ogen te kijken.

Hamilton liep over het podium heen en weer. Zijn sonore stem galmde door de zaal. Hij leek wel een grijze leeuw, zijn manen achterovergekamd en zelf gehuld in een chic antracietgrijs pak in plaats van het gebruikelijke sleetse tweed. Hij had een ongewoon accent, dat niet uit New Orleans kwam en beslist niet uit het noorden van de Verenigde Staten. Maar Brits klonk hij ook niet. In de stoel achter de hoogleraar zat een student-assistent ijverig aantekeningen te maken.

‘En dus,’ zei dr. Hamilton op dat moment, ‘gaan we het vandaag hebben over *Het barre land* van Eliot – hét gedicht dat bij uitstek de vervreemding en leegte van de twintigste eeuw verwoordt. Een van de belangrijkste gedichten aller tijden.’

Het barre land. Nu wist Dewayne het weer. Wat een titel. Hij had het uiteraard niet gelezen. Waarom zou hij? Het was godbetert een gedicht, geen compleet boek; hij ging het gewoon nu lezen, tijdens college.

Hij pakte de dichtbundel – van een vriend geleend; hij ging natuurlijk geen geld verspillen aan iets waar hij nooit meer naar zou kijken – en sloeg hem open. Daar, naast de titelpagina, zag hij een foto van de dichter. Een zacht ei, met een omabrilletje en getuitede lippen alsof hij een halve meter bezemsteel in z’n reet had. Dewayne gnoof laatdunkend en begon te bladeren. Barre land, barre land... Daar was het.

O, shit. Dit was geen limerick. Dat klotegedicht ging bladzijdenlang door.

‘De openingsregels zijn intussen zo bekend dat we ons haast niet meer kunnen voorstellen wat een sensatie, een schók het was toen ze voor het eerst in *The Dial* te lezen stonden, in 1922. Dit was niet wat de mensen voor ogen stond als ze aan poëzie dachten. Dit was eerder een soort antigedicht. De persoon van de dichter was onherkenbaar verdwenen. Van wie waren die grimmige, angst-aanjagende gedachten? In de beginregel heb je natuurlijk die beroemde, bittere toespeling op Chaucer. Maar er is nog veel meer gaande. Denk eens aan de eerste beelden: “seringen uit het dode land”, “fletse wortels”, “achtelozesneeuw”. In de hele wereldgeschiedenis, vrienden, had nog nooit een dichter op die manier over de lente geschreven.’

Dewayne bladerde naar het eind van het gedicht en zag dat het meer dan vierhonderd regels telde. Nee, hè... néé...

‘Interessant dat Eliot in de tweede regel voor seringen koos, en niet voor klapprozen, wat in die periode een traditionelere keuze geweest

zou zijn. Er groeiden toen namelijk ongekende aantallen klaprozen vanwege de talloze rottende lijken uit de Eerste Wereldoorlog. Maar belangrijker nog: de klaproos of papaver, met zijn connotaties van narcotische slaap, lijkt beter in Eliots beeldspraak te passen. Waarom koos hij dan toch voor sering? Laten we eens kijken naar Eliots gebruik van verwijzingen, in dit geval waarschijnlijk een verwijzing naar Whitmans regel over toen vorig jaar sering in de voorhof bloeiden.’

O god, het leek wel een nachtmerrie: hij zat helemaal voor in de zaal en hij begreep geen woord van wat de professor zei. Wie had gedacht dat iemand vierhonderd dichtregels kon schrijven over een bar land? En over bar gesproken: zijn eigen hoofd was er ook niet best aan toe. Eigen schuld, had hij maar niet tot vier uur vanochtend citroenwodka moeten zitten hijsen.

Hij merkte dat het stil geworden was in de zaal, en dat de stem achter de lessenaar stilgevallen was. Toen hij naar dr. Hamilton opkeek, zag hij dat de hoogleraar met een vreemde gezichtsuitdrukking stokstijf stilstond. Ondanks zijn elegante verschijning zag hij eruit alsof hij het zojuist in zijn broek had gedaan. Zijn gezicht hing eigenaardig slap. Dewayne zag hem langzaam een zakdoek uit zijn zak halen, waarmee hij zorgvuldig zijn voorhoofd bette voordat hij hem weer netjes opvouwde en terugstak. Hamilton schraapte zijn keel.

‘Neem me niet kwalijk,’ zei hij, terwijl hij het glas water op de lessenaar pakte en een slokje nam. ‘Zoals ik net zei, gaan we dan nu kijken naar het metrum dat Eliot in dit eerste stuk van het gedicht gebruikt. Zijn vrije verzen zitten propvol enjambementen: de enige regels met een stop zijn regels die de zin beëindigen. Let ook op de zware nadruk op werkwoorden: telen, vermengen, porren. Dat heeft iets van het zware, onheilspellende ritme van een trommel; het is lelijk, de betekenis van de frase valt erdoor uiteen, het creëert een gevoel van onrust. Het is een vooraankondiging dat er in dit gedicht iets te gebeuren staat, en dat dat niet iets moois wordt.’

De nieuwsgierigheid die even in Dewayne gewekt was tijdens het onverwachte intermezzo stierf weg. De vreemde, geschrokken blik van de hoogleraar was net zo snel verdwenen als hij was opgekomen, en zijn gezicht zag weliswaar nog bleek, maar niet meer asgrauw.

Dewayne richtte zijn aandacht weer op het boek. Hij kon het gedicht snel doornemen om in elk geval zo’n beetje te snappen waar het over ging. Hij keek naar de titel en naar de regel daaronder,

het epigram of epigraaf of hoe dat ook heette.

Daar bleef zijn blik hangen. Wat was dát nou? *Nam Sibyllam quidem...* Wat het ook wezen mocht, Engels was het niet. En daar, een eind verderop, zag hij een stel rare sliertjes die helemaal geen gewone letters waren. Hij keek naar de voetnoot onder aan de bladzij en zag dat het eerste stuk Latijn was, en het tweede Grieks. Daarna werd vermeld aan wie het gedicht opgedragen was: 'Voor Ezra Pound, *il miglior fabbro*.' Volgens de noten was dat laatste Italiaans.

Latijn, Grieks, Italiaans. En dat klotegedicht was nog niet eens begonnen. Wat moest dat worden, hiërogliefen of zo?

Het was een nachtmerrie.

Zijn blik gleed vluchtig over de eerste pagina, en toen over de tweede. Het was een en al pure waanzin. 'Ik toon je angst in een handvol stof.' Wat moest dat nou weer betekenen? Zijn blik viel op de volgende regel. '*Frisch weht der Wind...*'

Met een klap sloeg Dewayne het boek dicht. Hij voelde zich beroerd. Dit was de druppel die de emmer deed overlopen: hij had pas dertig van de vierhonderd regels gehad en nu al waren er vijf verschillende talen voorbijgekomen. Morgenochtend ging hij naar de studieadviseur om die hele toestand te laten vallen.

Met bonzend hoofd leunde hij achterover. Nu zijn besluit vaststond, vroeg hij zich af hoe hij de komende veertig minuten door moest komen zonder tegen de muur te vliegen. Was er achterin nog maar plek geweest, dan had hij ongezien kunnen wegsluipen...

Op het podium neuzelde de professor door. 'Maar goed, dan komen we nu toe aan een nadere bestudering van...'

Plotseling hield Hamilton weer op.

'Excuses, dames en heren.' Even verloor zijn gezicht iedere uitdrukking, en daarna keek hij... Tja, hoe keek hij? Verward, geschrokken? Nee: hij keek báng.

Geïnteresseerd hees Dewayne zich overeind.

De hand van de hoogleraar dwaalde naar zijn pochet, trok die naar buiten en liet hem vallen toen hij hem naar zijn voorhoofd wilde brengen. Met wazige blik keek hij om zich heen en hij maakte wat wapperende bewegingen met zijn hand, alsof hij een vlieg wilde weggagen. De hand ging omhoog naar zijn gezicht en begon dat te betasten, alsof hij blind was. De trillende vingers voelden aan lippen, ogen, neus en haar voordat ze weer door de lucht fladderden. Je kon een speld horen vallen in de collegezaal. De student-assistent in de stoel achter de hoogleraar had zijn pen neergelegd en zat

bezorgd naar Hamilton te kijken. Wat is hier aan de hand, vroeg Dewayne zich af. Een hartaanval?

De hoogleraar deed een kleine, wankele stap naar voren en botste tegen de lessenaar aan. Nu schoot zijn andere hand naar zijn gezicht en begon eraan te voelen, maar harder: hij duwde ertegen, plukte aan de huid, trok de onderlip omlaag en sloeg zichzelf een paar maal om de oren.

Plotseling hield hij op en keek de zaal in. 'Is er misschien iets mis met mijn gezicht?'

Doodse stilte.

Langzaam, heel langzaam, kwam dr. Hamilton tot ontspanning. Beverig haalde hij adem, en nogmaals, tot zijn trekken zich langzaam ontspanden. Hij schraapte zijn keel.

'Zoals ik net al zei...'

Dewayne zag de vingers van zijn ene hand weer schokkend en trillend tot leven komen. De hand ging terug naar zijn gezicht, waar de vingers aan de huid begonnen te plukken en te pulken.

Dit werd te gek.

'Ik...' begon de hoogleraar, maar de hand legde hem het zwijgen op. Zijn mond ging open en dicht zonder dat er meer dan een gehijg uit kwam. Weer een schuifelende pas naar voren, en weer stootte hij zich aan de lessenaar.

'Wat zijn dat voor dingen?' vroeg hij met brekende stem.

God, nu stond hij echt heel hard aan zijn vel te trekken; de oogleden werden grotesk opgerekt en hij klauwde met beide handen naar zijn gezicht – en plotseling haalde hij met een nagel uit en verscheen er een streep bloed op zijn ene wang.

Er ging een golfbeweging door de zaal, als een ongeruste zucht.

'Is er iets mis, professor?' vroeg de student-assistent.

'Ik... had jullie... iets gevraagd,' gromde de professor, bijna tegen zijn wil. Zijn stem klonk verstikt en vervormd door de handen die aan zijn gezicht trokken.

Weer een wankele stap, en toen schreeuwde hij het plotseling uit: 'Mijn gezicht! Waarom wil niemand me vertellen wat er met mijn gezicht is?!'

Niemand reageerde.

De vingers dolven steeds dieper, de vuist beukte tegen de neus, die even kraakte.

'Haal ze van me af! Ze knagen aan mijn gezicht!'

O, shit: nu gutste het bloed uit zijn neusgaten en spetterde op het witte overhemd en het grijze pak. De vingers groeven als klauwen

over zijn gezicht, trekkend en scheurend. Eén vinger kromde zich en, zag Dewayne sprakeloos van afgrijzen, wurmde zich een oogkas in.

‘Weg! Haal ze weg!’

Even was er een snelle draaibeweging die Dewayne deed denken aan het scheppen van een bol ijs, en toen pilde er plotseling een oogbol naar buiten, absurd groot, lillend en vanonder een onmogelijke hoek recht naar Dewayne starend.

Er klonk gegil in de zaal. De studenten op de voorste rijen deinsden achteruit. De student-assistent sprong overeind en rende naar Hamilton, die hem bruusk afschudde.

Dewayne zat als aan zijn stoel genageld, zonder ook maar een enkele gedachte in zijn hoofd, volledig verlamd.

Professor Hamilton deed een werktuiglijke pas naar voren, en nog een, terwijl hij onophoudelijk aan zijn gezicht bleef scheuren, grote bossen haar uittrok en wankelde alsof hij ieder moment boven op Dewayne kon vallen.

‘Een dokter!’ riep de student-assistent. ‘Bel een dokter!’

Daarmee leek de betovering verbroken. Plotseling ontstond er paniek toen iedereen tegelijk opstond, het geluid van vallende boeken, een kakofonie van paniekerige stemmen.

‘Mijn gezicht!’ krijste de professor boven de herrie uit. ‘Waar is mijn gezicht?’

De chaos was compleet: de studenten holden naar de uitgang, sommigen met de tranen over hun wangen. Anderen holden naar voren, naar de aangeslagen hoogleraar toe, en sprongen het podium op om te proberen zijn moorddadige aanval op zichzelf tegen te houden. De hoogleraar mepte blindelings om zich heen en stootte een hoog, klaaglijk geluid uit. Zijn gezicht was een rood masker. Op weg naar beneden trapte iemand op Dewaynes voet. Druppels rondspattend bloed kwamen terecht op zijn gezicht: hij voelde ze lauw op zijn huid. En nog steeds verroerde hij geen vin. Hij kon zijn blik niet van de professor afwenden, hij kon niet aan de nachtmerrie ontsnappen.

De studenten hadden de professor tegen de grond gewerkt en glibberden rond in zijn bloed bij hun pogingen om zijn rondmaaiende armen en zijn bokkende lichaam te bedwingen. Voor Dewaynes verbijsterde blikken smeedt de hoogleraar hen met demonische kracht opzij, greep het glas water, keilde het tegen de lessenaar en begon de scherven al krijsend in zijn eigen hals te steken, waarbij hij scheppende bewegingen maakte alsof hij iets wilde opgraven.

En toen, plotseling, merkte Dewayne dat hij zich weer bewegen kon. Hij krabbelde overeind, gleed even uit en rende langs de stoelen naar het middenpad. Daar sprintte hij de trap naar de achteruitgang van de collegezaal op. Hij kon nog maar aan één ding denken: hij moest weg van die onuitsprekelijke nachtmerrie waarvan hij zojuist getuige was geweest. Toen hij de deur uit schoot en zo hard hij kon de gang door rende, bleef er één zin door zijn hoofd spoken, keer op keer op keer: 'Ik toon je angst in een handvol stof.'

2

'Vinnie? Vin? Lukt het allemaal een beetje?'

'Ja!' Inspecteur D'Agosta probeerde een rustige, beheerste klank in zijn stem te leggen. 'Alles onder controle. Nog heel even.'

Hij keek op de klok: bijna negen uur. *Nog heel even*. Ja, ja. Als het meezat, had hij om tien uur het eten op tafel.

Laura Haywards keuken – in zijn gedachten was het nog steeds haar keuken, hij was pas zes weken geleden bij haar ingetrokken – was meestal een oase van rust, ordelijk en smetteloos als Hayward zelf. Nu zag hij eruit als een slagveld. De gootsteen stond vol aangekoekte pannen. Uit een handvol lege blikken in en rond de pedaalemmer dropen laatste restjes tomatensaus en olijfolie. Er lagen kookboeken open op het aanrecht, de pagina's besmeurd met olie en meel. Het enige raam, met uitzicht op de besneeuwde kruising van 77th en First, zat onder de vetspikkels van toen hij worstjes had gebraden. De afzuigkap werkte op volle toeren, maar er hing een hardnekkige geur van aangebrand vlees.

Al wekenlang had Laura, telkens wanneer ze ondanks hun drukke bezigheden samen konden eten, de heerlijkste maaltijden op tafel getoverd – bijna moeiteloos, scheen het. D'Agosta was verbijsterd geweest. Voor zijn aanstaande ex-echtgenote, nu in Canada, was koken altijd een vreselijke opgave geweest, vergezeld van theatrale zuchten en veel gekletter met pannen, en met meestal rampzalige gevolgen. Laura was een wereld van verschil.

Maar D'Agosta was niet alleen verbijsterd geweest – hij voelde zich ergens ook een beetje bedreigd. Als hoofdinspecteur van de NYPD had Laura niet alleen een hogere rang dan hij, maar ze kon dus kennelijk ook nog eens beter koken. Terwijl alom bekend was dat

mannen de beste chefs waren, en dan met name de Italianen. Tegenover een Italiaanse chef-kok maakte een Fransman geen schijn van kans. En dus had hij keer op keer beloofd een echt Italiaans diner voor haar te zullen koken, met de gerechten die zijn grootmoeder placht te maken. Telkens wanneer hij die belofte herhaalde, leek het maal complexer en spectaculairder te worden. En vanavond was het dan zover: hij ging de lasagna napoletana van zijn grootmoeder maken.

Alleen was hem zodra hij de keuken in kwam duidelijk geworden dat hij niet meer precies wist hoe zijn grootmoeder dat ook weer deed, lasagna napoletana. O, hij had tientallen malen toegekeken. En hij had vaak genoeg geholpen. Maar wat ging er nu ook weer precies in die *ragù* die ze over de pastabladen heen schepte? En wat had ze in die miniatuurgehaktballetjes gedaan die, samen met de worst en de diverse kazen, de vulling vormden? In zijn wanhoop had hij Laura's kookboeken ter hand genomen, maar die boden allemaal een andere oplossing. Dus daar stond hij, uren later, alles in verschillende stadia van voltooiing en met de minuut gefrustreerder.

Vanuit haar ballingsoord in de woonkamer hoorde hij Laura iets zeggen. Hij haalde diep adem.

‘Wat zei je, lieverd?’

‘Ik zei dat ik morgen laat thuis ben. Rocker heeft op 22 januari een topbespreking met alle hoofdinspecteurs. Dus heb ik alleen maandagavond nog om de statusrapporten en de personeelsdossiers bij te werken.’

‘Rocker en die eindeloze papierwinkel van hem! Trouwens, hoe gaat het eigenlijk met je goede vriend de hoofdcommissaris?’

‘Rocker is géén goede vriend van mij.’

D’Agosta concentreerde zich weer op zijn *ragù*, die op het fornuis stond te pruttelen. Nog steeds was hij ervan overtuigd dat hij zijn vroegere baan en rang bij de politie uitsluitend had teruggekregen doordat Laura een goed woordje voor hem gedaan had. Dat stond hem niet aan, maar hij kon er niets tegen ondernemen.

Een grote bel *ragù* steeg op uit de pan, spatte als een vulkaan uit een en braakte saus over zijn hand. ‘Au!’ brulde hij, terwijl hij zijn hand in de afwasteil dompelde en met de andere hand het vuur lager draaide.

‘Wat is er?’

‘Niks. Alles onder controle.’ Hij roerde met een houten pollepel, merkte dat de saus dreigde aan te branden en schoof de pan haas-

tig naar een kleinere pit. Ietwat behoedzaam bracht hij de lepel naar zijn lippen. Niet gek, helemaal niet gek. Behoorlijke textuur, goed mondgevoel, een heel licht branderige smaak. Maar geen vergelijking met de saus van zijn grootmoeder.

‘Wat moet er nog meer in ragù, nonna?’ prevelde hij.

Als er al een antwoord van het hemelkoor kwam, verstond D’Agosta het niet.

Plotseling begon er iets luid te sissen op het fornuis. De enorme pan met zout water kookte over. D’Agosta slikte een vloek in, draaide ook hier het gas lager, scheurde een pak lasagnavellen open en kiepte een halve kilo pasta in het water.

Vanuit de woonkamer filterde muziek: Laura had een cd van Steely Dan opgezet. ‘Ik ga met de huisbaas praten over die conciërge,’ zei ze door de deur.

‘Welke conciërge?’

‘Die nieuwe, die hier een paar weken geleden begonnen is. Wat een stuk chagrijn. Een conciërge die niet eens de deur voor je opendoet – heb jij daar ooit van gehoord? En vanochtend wilde hij geen taxi bellen. Schudde van nee en liep gewoon weg. Volgens mij spreekt hij geen woord Engels. Althans, zo doet hij.’

Wat wou jij dan, voor vijftiwintighonderd per maand, dacht D’Agosta. Maar het was haar appartement, dus hield hij zijn mond. En zij betaalde de huur – althans, tot nu toe. Hij was vastbesloten daar zo snel mogelijk verandering in te brengen.

Toen hij bij haar was ingetrokken, had hij geen enkele verwachting gekoesterd. Hij had net een van de ellendigste periodes van zijn leven achter de rug en hij weigerde meer dan een dag vooruit te kijken. Bovendien verkeerde hij in de beginfase van wat wel eens een akelige scheiding kon worden; waarschijnlijk was een nieuwe relatie op dat moment niet heel slim. Maar het had beter uitgepakt dan hij had durven hopen. Laura was meer dan een vriendin of geliefde – ze was zijn soulmate geworden. Hij had gedacht dat het een probleem zou zijn dat ze beiden bij de politie werkten en dat zij een hogere rang had. Maar het tegenovergestelde was het geval: het werk was een gemeenschappelijke interesse; ze konden elkaar helpen, ze konden over hun onderzoek praten zonder bang te zijn dat ze vertrouwelijke dingen doorkletsten of dat hun partner, als stuurman aan de wal, het allemaal beter wist.

‘Nog iets vernomen over de Venter?’ hoorde hij Laura vanuit de woonkamer vragen.

De Venter was de bijnaam die de politie had gegeven aan een man

die de afgelopen tijd met een gekraakte bankpas geld uit geldautomaten stal en vervolgens met zijn blote pik voor de beveiligingscamera ging staan. De meeste incidenten hadden zich in D'Agosta's wijk voorgedaan.

'We hebben iemand die hem waarschijnlijk kan identificeren van de kraak van gisteren.'

'Die wát kan identificeren?' vroeg Laura op suggestieve toon.

'Zijn gezicht, natuurlijk.' D'Agosta roerde even in de pasta en stelde het gas bij. Hij keek naar de oven en controleerde of die op temperatuur was. Toen ging hij terug naar het aanrecht vol troep en nam in gedachten het hele recept nog eens door. Worst? Check. Gehaktballetjes? Check. Ricotta, parmezaan en mozzarella *fiordilatte*: check, check, check. *Misschien gaat het me dan toch nog lukken...* Verdomme. Hij moest de parmezaan nog raspen.

Hij rukte een la open en begon er koortsachtig in te graven. Even dacht hij dat hij iemand hoorde aanbellen.

Misschien was het inbeelding: Laura kreeg niet veel bezoek, en zichzelf al helemaal niet. Zeker niet op dit uur. Waarschijnlijk een verkeerd bezorgde bestelling van het Vietnamese restaurant beneden. Zijn hand sloot zich rond de vierkante kaasrasp. Hij greep het instrument, zette het op het aanrecht en pakte het blok parmezaan. Hij koos de kant met de fijnste rasp en hief de kaas naar het staal. 'Vinnie?' zei Laura. 'Volgens mij kun je beter even komen.'

D'Agosta aarzelde maar een moment. Haar stem had iets waardoor hij alles op het aanrecht liet vallen en de keuken uit holde. Ze stond in de deuropening van haar appartement met een onbekende te praten. Het gezicht van de man bevond zich in de schaduw, en hij had een dure regenjas aan. Hij had iets vaag bekends. Toen deed de man een stap naar voren, het licht in. D'Agosta hapte naar adem.

'U hier!' zei hij.

De man neeg het hoofd. 'En u bent Vincent D'Agosta.'

Laura keek naar hem. Wie is dat, seinde haar blik.

Langzaam ademde D'Agosta uit. 'Laura,' zei hij, 'mag ik je voorstellen: Proctor. De chauffeur van agent Pendergast.'

Haar ogen vielen open van verrassing.

Proctor boog. 'Het doet me genoegen met u kennis te maken, mevrouw.'

Ze knikte.

Proctor richtte zich tot D'Agosta. 'Als u dan nu zo vriendelijk zou willen zijn om met mij mee te komen, meneer?'

‘Waarheen?’ Maar D’Agosta wist het antwoord al.

‘Riverside Drive 891.’

D’Agosta likte langs zijn lippen. ‘Waarom?’

‘Omdat er daar iemand op u zit te wachten. Iemand die om uw aanwezigheid verzocht heeft.’

‘Nu meteen?’

Als enig antwoord neeg Proctor nogmaals het hoofd.

3

D’Agosta zat op de achterbank van de klassieke Rolls-Royce Silver Wraith ’59. Zonder iets te zien keek hij uit het raam. Proctor was in westelijke richting door het park gereden, en nu scheurden ze over Broadway.

D’Agosta ging verzitten op de witte leren bekleding, amper in staat zijn nieuwsgierigheid en ongeduld te bedwingen. Het liefst had hij Proctor bestookt met vragen, maar hij wist zeker dat de chauffeur geen antwoord zou geven.

Riverside Drive 891. Het adres – een van de adressen – van special agent Aloysius Pendergast, D’Agosta’s vriend en partner bij een aantal ongebruikelijke zaken. De mysterieuze FBI-agent die D’Agosta kende zonder hem te kennen, die evenveel levens leek te hebben als een kat...

Tot die dag, nog geen twee maanden geleden, waarop hij Pendergast voor het laatst had gezien.

Dat was op de steile helling van een heuvel ten zuiden van Florence geweest. De special agent had een stuk lager gezeten, omringd door een razende meute jachthonden, met op de achtergrond een tiental gewapende mannen. Pendergast had zich opgeofferd zodat D’Agosta kon weggelopen.

En D’Agosta had het laten gebeuren.

Bij de herinnering voelde D’Agosta zich ongemakkelijk. *Iemand die om uw aanwezigheid verzocht heeft*, had Proctor gezegd. Was het denkbaar dat Pendergast, ondanks alles, toch kans gezien had om te ontkomen? Dat zou dan niet voor het eerst zijn. Hij onderdrukte de snel opkomende hoop...

Nee, het kon niet. In zijn hart wist hij dat Pendergast dood was. Intussen reed de Rolls Riverside Drive op. D’Agosta ging nogmaals

verzitten en keek naar de voorbijschietende straatnaambordjes: 125th Street, 130th. Binnen de kortste keren maakte de keurige buurt rond Columbia University plaats voor vervallen kasten van huizen en bijna onbewoonbare casco's. De gebruikelijke daklozen waren door de januarikou naar binnen gedreven, en in het schemerlicht lag de straat er verlaten bij.

Een eindje verderop, net voorbij 137th Street, zag D'Agosta de dichtgetimmerde ramen van Pendergasts villa. De donkere lijnen van het enorme huis bezorgden hem de koude rillingen.

De Rolls reed langs de poort van het puntige ijzeren hek en stopte bij de overdekte achteringang. Zonder op Proctor te wachten stapte D'Agosta uit en bleef staan kijken naar de bekende vormen van het grote huis met zijn verduisterde ramen. Op het eerste gezicht verschilde het in niets van de andere onbewoonde villa's in de buurt. Binnen bleek het een reeks onvoorstelbare wonderen en geheimen te herbergen. Zijn hart begon te bonzen, voelde hij. Misschien zat Pendergast toch daarbinnen, in de bibliotheek, bij een fel brandend vuur waarvan de dansende vlammen eigenaardige schaduwen over zijn bleke gezicht wierpen. 'Mijn beste Vincent,' zou hij zeggen, 'fijn dat je kon komen. Kan ik je belangstelling wekken voor een glas armagnac?'

D'Agosta wachtte terwijl Proctor de zware deur van het slot deed en opende. Bleekgeel licht stroomde over het versleten metselwerk naar buiten. Hij deed een stap naar voren, terwijl Proctor de deur weer zorgvuldig op slot deed. Zijn hart begon nog sneller te slaan. Alleen al door het feit dat hij weer in dit huis stond, stroomde er een vreemde mengeling van emoties door hem heen: opwinding, iets van angst, spijt.

Proctor keek hem aan. 'Deze kant uit, meneer.'

De chauffeur ging hem voor, de lange gang door naar de ontvangsthal met zijn blauwe koepeldak. Hier stonden tientallen vitrinekasten met een verzameling van de meest uiteenlopende voorwerpen: meteorieten, edelstenen, fossielen, vlinders. D'Agosta's blik gleed over de parketvloer naar de overkant van de hal, waar de dubbele deuren van de bibliotheek openstonden. Als Pendergast op hem wachtte, zou hij daar zitten: in een grote fauteuil, met een flauw glimlachje rond zijn lippen, genietend van de verraste blik op het gezicht van zijn vriend.

Proctor wenkte D'Agosta in de richting van de bibliotheek. Met bonkend hart stapte hij over de drempel het schitterende vertrek binnen.

Het rook er nog net zo als hij zich herinnerde: naar leer, perkament en een vage suggestie van rook. Maar vandaag knapperde er geen vuur in de open haard. Het was koud. De ingelegde boekenplanken, vol in leer gebonden boeken met goudwerk, waren amper zichtbaar in de schaduwen. Er brandde maar één lamp – een Tiffany-lamp op een bijzettafeltje – die een bescheiden lichtkring toverde in de enorme zee van duisternis.

Even later zag D'Agosta iemand naast de tafel staan, net buiten het licht. De gestalte kwam over het tapijt naar hem toe lopen. Meteen herkende hij het meisje: het was Constance Green, Pendergasts pleegdochter en assistente. Ze was een jaar of twintig oud en droeg een lange, ouderwetse fluwelen jurk die nauw aansloot rond haar ranke taille en in lange plooiën tot bijna op de grond viel. Hoewel ze er heel jong uitzag, had ze de houding van een veel oudere vrouw. En dan die ogen van haar – D'Agosta herinnerde zich haar eigenaardige blik, waaruit levenservaring en wijsheid spraken, en haar ouderwetse, bijna archaische formuleringen. Plus iets anders, iets wat net niet helemaal normaal was, iets wat om haar heen leek te hangen als de antieke uitstraling van haar kleding.

Vandaag stonden haar ogen anders. Gepijnigd, donker, zwaar van verdriet en... angst?

Constance stak haar rechterhand uit. 'Inspecteur D'Agosta,' zei ze afgemeten.

D'Agosta nam de hand aan, als altijd onzeker of hij hem moest drukken of kussen. Hij deed geen van beide, en even later werd de hand teruggetrokken.

Onder normale omstandigheden was Constance meer dan wellevend. Maar vandaag bleef ze zwijgend voor D'Agosta staan zonder hem een stoel aan te bieden of naar zijn welbevinden te informeren. Ze leek niet goed te weten wat ze moest. D'Agosta kon zich wel voorstellen waarom. De hoop die hij gekoesterd had, begon te vervliegen.

'Hebt u iets gehoord?' vroeg ze, bijna te zacht om verstaanbaar te zijn. 'Wat dan ook?'

D'Agosta schudde zijn hoofd. De vlam van de hoop was nu gedoofd.

Constance bleef hem nog even aankijken. Toen knikte ze begripvol. Ze sloeg haar ogen neer en haar handen bewogen even langs haar zij, als verwarde witte nachtvlinders.

Zo bleven ze een tijdje zwijgend staan.

Constance sloeg haar ogen weer op. 'Het was dwaas van me om

te blijven hopen. Het is al zes weken geleden, en er is geen enkel bericht gekomen.'

'Nee.'

'Hij is dood,' zei ze, nog zachter.

D'Agosta bleef zwijgen.

Ze vermande zich. 'Dat betekent dat het tijd is dat ik u dít hier geef.' Ze liep naar de schouw en pakte een klein sandelhouten doosje, ingelegd met parelmoer. Met een sleuteltje dat ze al in haar hand had, ontsloot ze het deksel. Zonder het open te maken hield ze het D'Agosta voor.

'Ik heb hier al te lang mee gewacht. Ik dacht dat hij misschien nog terug zou komen.'

D'Agosta keek naar de doos. Die kwam hem bekend voor, maar even wist hij niet waar hij het voorwerp eerder gezien had. Toen wist hij het weer: hier, in ditzelfde huis, in dezelfde kamer, afgelopen oktober. Hij was de bibliotheek binnengekomen terwijl Pendergast net een briefje zat te schrijven. De agent had het in deze zelfde doos gestopt. Dat was de avond voor hun noodlottige vertrek naar Italië geweest, de avond waarop Pendergast hem had verteld over zijn broer Diogenes.

'Pak aan, inspecteur,' zei Constance met brekende stem. 'Rek het niet langer dan nodig is.'

'Sorry.' Voorzichtig pakte D'Agosta het doosje aan en opende het. Er lag één blad zwaar, roomwit papier in, eenmaal dubbelgevouwen.

Plotseling voelde D'Agosta een grote weerzin om dat blad papier te pakken. Met diep wantrouwen stak hij zijn hand uit, opende het en begon te lezen.

Mijn beste Vincent,

Als je deze brief leest, betekent dat dat ik dood ben. Het betekent ook dat ik gestorven ben voordat ik een taak kon volbrengen die in feite mij, en niemand anders, toebehoort. Die taak houdt in dat mijn broer, Diogenes, moet worden verhinderd om iets te begaan wat hij ooit 'de perfecte misdaad' heeft genoemd.

Ik wou dat ik je meer kon vertellen over die misdaad, maar ik weet alleen dat hij er al jaren mee bezig is en dat het zijn apotheose moet worden. Wat die 'perfecte' misdaad ook is, het moet iets verschrikkelijks zijn. Iets waardoor de wereld een duisterder plek wordt. Diogenes is iemand die

altijd en overal het beste eist. Voor minder doet hij het niet.

Ik vrees, Vincent, dat het nu aan jou is om Diogenes tegen te houden. Ik kan je niet zeggen hoezeer dat me spijt. Het is iets wat ik mijn ergste vijand niet zou toewensen, en vooral niet iemand die ik ben gaan beschouwen als een vriend en vertrouweling. Maar het is iets waarvan ik denk dat jij er het best voor toegerust bent. Diogenes' dreigement is zo amorf dat ik er niet mee naar de FBI of naar andere instellingen ter handhaving van de wet kan, aangezien hij enkele jaren geleden zijn eigen dood in scène gezet heeft. Eén persoon, iemand met grote toewijding, maakt de beste kans om te voorkomen dat mijn broer zijn misdaad ten uitvoer brengt. En die persoon ben jij.

Diogenes heeft me een brief gestuurd waarin maar één ding stond. Een datum: 28 januari. Naar alle waarschijnlijkheid zal de misdaad op die datum plaatsvinden. Maar dat zou ik niet voetstoots aannemen – misschien betekent de datum helemaal niets. Diogenes is, zacht uitgedrukt, nogal onvoorspelbaar.

Je zult verlof moeten nemen van de politie van Southampton of waar je op dit moment maar werkzaam bent. Dit is onvermijdelijk. Vraag alle informatie die je krijgen kunt aan hoofdinspecteur Laura Hayward, maar betrek haar er zo weinig mogelijk bij – voor haar eigen veiligheid. Diogenes is een expert op het gebied van sporenonderzoek en politieprocedures, en alle informatie die achterblijft op de plaats delict – als je, wat God verhoede, geen kans mocht zien om de misdaad te voorkomen – zal ongetwijfeld speciaal aangebracht zijn om de politie te misleiden. Hayward is een uitstekende rechercheur, maar tegen mijn broer is ze niet opgewassen.

Ik heb een apart briefje achtergelaten voor Constance, die intussen op de hoogte is van alle bijzonderheden van de zaak. Zij zal jou mijn huis, mijn geld en al mijn hulpbronnen ter beschikking stellen. Je krijgt onmiddellijk zeggenschap over een bankrekening met een saldo van vijfhonderdduizend dollar op jouw naam, naar eigen inzicht te besteden. Ik adviseer je om gebruik te maken van haar onschatbare researchcapaciteiten, hoewel ik je om begrijpelijke redenen wil verzoeken om haar buiten het

eigenlijke onderzoek te houden. Ze mag het huis niet uit – nooit. En je moet haar heel, heel goed in het oog houden. Ze is nog kwetsbaar, zowel mentaal als fysiek.

Als eerste stap zou je een bezoek moeten brengen aan mijn oudtante Cornelia, die blijvend is opgenomen in een ziekenhuis op Little Governors-eiland. Zij heeft Diogenes als kind gekend, en ze kan je voorzien van de persoonlijke biografie en de familiegeschiedenis die je ongetwijfeld nodig zult hebben. Behandel die informatie, en haar, met de grootste omzichtigheid.

Een laatste woord. Diogenes is letterlijk levensgevaarlijk. Hij is mijn gelijke op intellectueel gebied, maar op de een of andere manier is hij opgegroeid zonder ook maar een grein moreel bewustzijn. Bovendien is hij door een ernstige ziekte in zijn kinderjaren gehandicapt. Zijn motivatie is een onsterfelijke haat jegens mijzelf en een diepe minachting voor de mensheid. Trek zijn aandacht niet eerder dan strikt noodzakelijk. Wees te allen tijde waakzaam.

Vaarwel, mijn vriend – en succes.

Aloysius Pendergast

D'Agosta keek op. '28 januari? Mijn god, dat is al over een week.'
Zwijgend neeg Constance het hoofd.

4

Die geur, dacht ze, daaraan kon ze merken dat ze terug was in het museum: die mengeling van mottenballen, stof, oude vernis en een vleugje bederf. Ze liep de brede gang op de vijfde verdieping door, langs de eiken deuren van de kantoren, elk met de naam van een curator in gouden letters met zwarte omkadering. Tot haar verbazing zag ze maar heel weinig nieuwe namen. Er was in de loop van zes jaar heel wat veranderd, maar hier in het museum leek de tijd in een ander tempo te verstrijken.

Ze was bezorgd geweest – bezorgder dan ze graag toegaf – hoe het zou voelen terug te zijn in dit museum, waar ze een paar jaar geleden de meest angstaanjagende ervaring van haar leven had meegemaakt. Dat was dan ook de reden geweest waarom ze haar be-

sluit om terug te komen zo lang had uitgesteld. Maar na een paar ietwat zware begindagen moest ze toegeven dat er nog maar weinig griezeligs door het museum waarde. Haar nachtmerries en het hardnekkige gevoel van kwetsbaarheid waren met de jaren verstreken. De gebeurtenissen van vroeger, de rampzalige gebeurtenissen, lagen ver achter haar. En het museum was nog steeds een schitterende steenhoop, een gotisch aandoend kasteel van Carabasachtige afmetingen, propvol geweldige, excentrieke typetjes en eigenaardige, fascinerende voorwerpen. De grootste collectie trilobieten ter wereld. Lucifer's Heart, de kostbaarste diamant ooit gevonden. 'Rafeltand', het grootste en best bewaarde fossiel van een *Tyrannosaurus rex*.

Toch had ze wel uitgekeken dat ze zich niet in de ondergrondse vertrekken begaf. En het was geen kwestie van luiheid dat ze probeerde niet al te vaak tot lang na sluitingstijd door te werken.

Ze herinnerde zich de eerste keer dat ze als onbeduidende, pas afgestudeerde etnofarmacoloog door deze verheven gang had gelopen. Een kersverse doctorandus stond zo laag op de museumladder dat zo iemand niet eens geminacht werd – je was gewoon onzichtbaar. Niet dat ze dat erg gevonden had: het was een initiatierite die iedereen moest doormaken. In die tijd was ze niemand – een 'hé, jij daar', of op z'n best 'mevrouw'.

Daar was verandering in gekomen. Tegenwoordig werd ze aangesproken met 'doctor', soms zelfs met 'professor', en achter haar naam stond een rits titels: bijzonder wetenschappelijk onderzoeker, wetenschappelijk hoofddocent etnofarmacologie, plus haar laatste, meest recente titel, nog maar drie weken oud: hoofdredacteur van het blad *Museology*. Ze had zichzelf altijd voorgehouden dat titels niets betekenden, maar tot haar eigen verbazing merkte ze dat ze, nu ze er een aantal had, toch wel dankbaar was. Professor... dat klonk plezierig, met name op de lippen van norske oude curatoren die haar zes jaar geleden niet eens wilden groeten. Nu wrongen ze zich in alle mogelijke bochten om haar mening te vragen of haar hun wetenschappelijke artikelen op te dringen. Die ochtend nog had niemand minder dan het hoofd Antropologie en in naam haar baas, Hugo Menzies, vriendelijk geïnformeerd naar het onderwerp van haar forumdiscussie voor de ophanden zijnde vergadering van het genootschap van Amerikaanse antropologen.

Ja, inderdaad: een verfrissende verandering.

Het kantoor van de directeur lag aan het eind van de gang, in een van de felbegeerde torenkamers. Voor de hoge eiken deur, donker

van honderdjarige ouderdom, bleef ze even staan. Ze hief haar hand, maar liet hem met een plotseling nerveus gevoel weer zakken. Ze haalde diep adem. Ze was blij weer in het museum te zijn, en ze vroeg zich voor de zoveelste keer af of de plotselinge controverse die ze heel binnenkort ging initiëren geen ernstige vergissing was. Ze hield zichzelf voor dat die controverse haar opgedrongen was en dat zij als redacteur van *Museology* een standpunt moest innemen. Als ze zich hier te gemakkelijk van afmaakte, was ze meteen haar geloofwaardigheid als voorstander van ethiek en vrije meningsuiting kwijt. Erger nog: dan kon ze niet meer met zichzelf leven.

Haar hand bonsde op de eiken deur – een-, twee-, driemaal, telkens harder dan de vorige keer.

Even bleef het stil. Toen kwam mevrouw Surd, de humorloze en efficiënte secretaresse van de museumdirecteur, de deur opendoen. De scherpe blauwe ogen namen haar snel op, terwijl ze een stap opzij deed.

‘Dr. Green? Dr. Collopy verwacht u al. U kunt meteen doorlopen.’ Margo liep naar de binnendeur, die zo mogelijk nog donkerder en massiever was dan de eerste, greep de ijsskoude koperen knop, draaide hem om en duwde de deur open op goed geoliede scharnieren.

Daar, achter het enorme, negentiende-eeuwse bureau, onder een gigantische De Clefisse van de Victoria-watervallen, zat Frederick Watson Collopy, directeur van het New Yorkse Museum voor Natuurlijke Historie. Galant stond hij op, met een glimlach op zijn knappe gezicht. Hij droeg een sober grijs pak van ouderwetse snit, en het enige wat zijn witte overhemd opvrolijkte, was een felrode zijden vlinderdas.

‘Ha, Margo. Fijn dat je kon komen. Ga zitten.’

Fijn dat je kon komen. Het briefje dat ze gekregen had, was eerder een dagvaarding dan een uitnodiging geweest.

Collopy liep om zijn bureau heen en gebaarde naar een comfortabele leren fauteuil, onderdeel van een zitje bij een roze marmeren open haard. Nadat Margo was gaan zitten nam Collopy tegenover haar plaats.

‘Wil je iets drinken? Koffie, thee, watertje?’

‘Nee, dank u, dr. Collopy.’

Hij leunde achterover en sloeg nonchalant zijn ene been over het andere.

‘We zijn echt blij dat we je hier terug hebben, Margo,’ zei hij met

zijn dure accent. ‘En het deed me groot genoegen toen jij die redacteursfunctie bij *Museology* accepteerde. We hebben geboft dat we kans zagen jou bij GeneDyne weg te lokken. Je hebt een stel indrukwekkende onderzoeksartikelen gepubliceerd, en door je achtergrond in etnofarmacologie was je de ideale kandidaat.’

‘Dank u, dr. Collopy.’

‘En hoe bevalt het je? Alles naar wens?’ Zijn stem klonk begaan, vriendelijk zelfs.

‘Jazeker, dank u.’

‘Dat doet me genoegen. *Museology* is het oudste vakblad op dit gebied. Het komt al sinds 1892 regelmatig uit, en het is nog steeds de meest gerespecteerde publicatie. Je hebt een grote verantwoordelijkheid op je genomen, Margo. En een hele uitdaging.’

‘Ik hoop de traditie voort te zetten.’

‘Dat hopen wij ook.’ Peinzend streek hij over zijn korte, staalgrijze baard. ‘Een van de dingen waarop wij trots zijn, is het sterk onafhankelijke redactiestandpunt van *Museology*.’

‘Ja,’ zei Margo. Ze wist waar hij heen wilde, en ze was er klaar voor.

‘Het museum heeft zich nooit bemoeid met de redactionele opvattingen zoals die tot uitdrukking komen in *Museology*, en dat zullen we ook nooit gaan doen. Wij beschouwen de redactionele onafhankelijkheid van het blad als bijna heilig.’

‘Dat doet me genoegen.’

‘Daarentegen zouden we *Museology* niet graag zien verworden tot een... hoe noem je dat? Een orgaan voor *meningsuiting*.’ Zoals hij het zei, klonk het als een heel ander soort orgaan. ‘Onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid gaan hand in hand. Tenslotte draagt *Museology* wel de naam van het New Yorkse Museum voor Natuurlijke Historie.’

De stem klonk nog steeds zacht en beschaafd, maar er klonk intussen iets scherps in door. Margo wachtte. Ze nam zich voor kalm en professioneel te blijven. Ze had haar reactie al voorbereid – zelfs opgeschreven en uit haar hoofd geleerd, zodat ze de zaken zo duidelijk mogelijk zou kunnen verwoorden. Maar eerst moest ze Collopy zijn zegje laten doen – dat was belangrijk.

‘Daarom zijn vorige hoofdedacteuren van *Museology* altijd uitzonderlijk voorzichtig geweest bij het uitoefenen van hun redactionele vrijheid.’ Zijn woorden bleven in de lucht hangen.

‘Ik neem aan dat u doelt op het artikel dat ik wil publiceren over het repatriëringsverzoek van de Tano-indianen.’